A. D. 1904.

CURRENDA II.

Pielgrzymka Maryańska do Rzymu.

Podając do wiadomości załączoną poniżej odezwę, polecamy WW. Rządcom kościołów, aby w najbliższą niedzielę po kazaniu zapowiedzieli wiernym tę pielgrzymkę Maryańską do Rzymu i użyczyli swej rady i pomocy tym, ktorzy o to prosić będą.

ODEZWA
w sprawie pielgrzymki Maryańskiej do Rzymu.

Ósmego grudnia tego roku upłynie pięćdziesiąt lat od onej błogosławionej chwili, kiedy to Ojciec św. Pius IX. jako nieomylny Mistrz prawdy objawionej, w bazylice św. Piotra dogmat Niepokalanego Poczęcia Najśw. Panny Maryi ogłosił. Do uświetnienia tej rocznicy posłużą nietylko uroczyste nabożeństwa, ale także pielgrzymki Maryańskie, które z różnych stron świata katolickiego podążą do Rzymu. Czyliż w tym pochodzie pielgrzymów zabraknie synów i córek tego narodu, co od zarania swoich dziejów garnął się z synowską miłością do tronu Maryi i do Stolicy Piotrowej? Niemali naród polski za co dziękować, o co prosić i z czego się upokarzać? Lecz któż jego modły i pokuty zaofiaruje Bogu i wyprosi dlań zmiłowanie Pańskie, jeżeli nie Ta, którą Ojcowie Kościoła nazywają „wszechwładzą błagającą“, a naród cały czci jako swoją Królowę? Niechże tedy z ziemi polskiej choć garstka pobożnych czcicieli Boga-rodzicy wybierze się na tę pielgrzymkę Maryańską, która ma być urządzoną pod opieką i przy współudziale Najprzewielebniejszych naszych Arcypasterzy.

W Imię Boże pójdziemy do Rzymu, aby w kościele św. Piotra podziękować P. Bogu za przywilej Niepokalanego Poczęcia, dany Najświętszej Pannie i za łaski, za Jej przyczyną użyczone całej ludzkości. Pójdziemy do Rzymu, aby tam złożyć hołd Niebieskiej naszej Królowej i pomodlić się przed słynnemi Jej stolicami, bo wszakże w samym Rzymie jest 80 świątyń pod wezwaniem N. P. Maryi wzniesionych i 120 Jej obrazów uroczyście ukoronowanych. Pójdziemy do Rzymu, aby tam uczcić groby Apostołów i kości Męczenników, ucałować stopy Namiestnika Chrystusowego i wyrazić niezachwianą wierność naszą dla Stolicy św., jako Mistrzyni wiary, Szafarki łask, Matki ludów, Opiekunki uciśnionych, Obronicielki prawa, sprawiedliwości i wolności, Piastunki prawdziwej cywilizacyi. Pójdziemy do Rzymu, aby po drodze nawiedzić grób św. Antoniego w Padwie, domek nazarecki w Lorecie, relikwie św. Franciszka i św. Klary w Assyżu. Pójdziemy do Rzymu, aby na tylu miejscach wyprosić dla siebie i swoich łaski obfite, a dla narodu stałość w wierze, męstwo w walkach, pociechę w cierpieniach. —

Pielgrzymi wyruszą 25 kwietnia popołudniu z Krakowa i na Wiedeń (przestanek), Pontebbę, Padwę (nocleg), Loret (nocleg) i Assyż (nocleg) podążą do Rzymu, dokąd przybędą 30 kwietnia wieczorem. Tu zabawią dziewięć dni, a w tym czasie odprawią się wspólne nabożeństwa (Msza św. cicha z przemową jednego z Najprzew. XX. Biskupów) w kościołach św. Piotra, N. P. Maryi Większej (wspólna Komunia św.), św. Wawrzyńca za murami i św. Andrzeja na Kwirynale (gdzie są relikwie św. Stanisława Kostki); reszta zaś obrócona będzie na zwiedzanie Rzymu, przyczem przewodnicy pojedyncze grupy wedle pewnego planu obwozić będą. Uroczysta audyencya u Ojca św. przypadnie na dzień 4 lub 5 maja. Rano 9 maja wyjadą pielgrzymi osobnym pociągiem z Rzymu i na Florencyę (przystanek), Wenecyę (przystanek), Pontebbę i Wiedeń przybędą 11go maja wieczorem do Krakowa. Gdyby ktoś zechciał dłużej na własny koszt zabawić w Rzymie, będzie mógł wrócić osobno, byleby podróż nie trwała dłużej jak 45 dni.

Koszta jazdy z Krakowa do Rzymu i z powrotem, tudzież noclegów z dorożkami i wiktem w Padwie, Lorecie i Assyżu, całego utrzymania i dorożek w ciągu dziewięciodniowego pobytu w Rzymie wyniosą trzecią klasą 168 koron (142 marek— 67 rubli); drugą klasą 280 koron (242 marek — 112 rubli); pierwszą klasą 380 koron (327 marek — 152 rubli). Pieniądze składa każdy pielgrzym w całości najdalej do 15go marca, za co otrzyma legitymacyę polską i włoską (tessera), bilet jazdy i książeczkę ze szczegółowemi wskazówkami. Jeżeli po zamknięciu rachunków pozostanie jaka zwyżka, pójdzie na świętopietrze. Ewentualny niedobór i koszta adresu do Ojca św. pokryje sam komitet.

Urządzeniem pielgrzymki zajmuje się tenże komitet, utworzony przez Najprz. XX. Biskupów; pomaga mu kilku kapłanów w Rzymie, z X. prałatem Kazimierzem Skirmuntem na czele (Via delle Finanze 6).

Zgłoszenia i pieniądze przyjmuje X. Dr. Jan Mazanek, profesor teologii w Przemyślu, jako naczelny przewodnik pielgrzymki; do niego więc niechaj się zwracają pielgrzymi wprost lub za pośrednictwem swoich duszpasterzy.

Komitet urządzający pielgrzymkę Maryańską do Rzymu.

L. 330.

Ingerencya c. k. Prokuratoryi skarbu

przy zrealizowaniu spadków i zapisów na rzecz kościołów, beneficyów i zakładów kościelnych.

W sprawie tej otrzymaliśmy z ck. Namiestnictwa rozporządzenie ck. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z 5 grudnia 1903 L. 23155/99 następującej treści:

Niema wątpliwości, że c. k. Prokuratorya według dekretu nadw. z 31 grudnia 1820 i instrukcyi z 9go marca 1898 obowiązaną jest na wniesione podania zarządów kościoła, beneficyum lub fundacyj pobożnych, do zastępstwa w obec sądu tak co do traktowania całej sprawy spadkowej, jak też co do przedsiębrania szczegółowych kroków w tychże sprawach.

Co do działalności jej niezależnie od wniesionego podania, za normę służyć mają następne przepisy.

1. Przy testamentarnie poczynionych zapisach na rzecz kościołów lub probostw, należy do Prokuratoryi skarbu zrealizowanie i zabezpieczenie legatu, a to na podstawie wyżej cyt. dekretu nadw., oraz ustawy z 7go maja 1874, według której cały majątek kościoła z wszystkiemi fundacyami pod opieką prawa pozostaje. Gdy o każdym poszczególnym legacie c. k. Prokuratorya niezwłocznie i bezpośrednio zostaje zawiadamianą, obowiązkiem jej jest, bez odnoszenia się do c. k. Namiestnictwa, donieść o nim Zarządowi kościoła lub probostwa, zarządać wypłaty legatu lub spowodować jego zabezpieczenie, oraz czuwać, by przed dokonaniem tychże zarządzeń sprawa spadkowa nie była załatwioną (cf. patent ces. z 9 sierpnia 1854 §. 159). Postępowanie takie ma być zawsze zachowanem, mimo że zarządowi kościoła lub probostwa przysłuża prawo, ze względu na przypadające ciężary, legatu nie przyjąć. Gdy krok taki przedstawia się jako częściowe zrzeczenie się majątku kościelnego, zaczem dokonanym być może jedynie według przepisów dla sprzedaży dóbr kościelnych, zawartych w rozporz. minist. z 20 czerwca 1860 i potrzebuje zezwolenia władzy duchownej i państwowej. W wypadku, gdyby Zarząd kościelny przyjęcia zgłoszonego, a choćby już zabezpieczonego legatu zrzec się pragnął, należy go wpierw odesłać o wyjednanie zezwolenia od obu władz, które rozstrzygną, czy mimo obciążenia zdającego się zarządowi nie do przyjęcia, fundacya nie dałaby się utrzymać.

2. Gdy kościół lub probostwo otrzymuje jaki zapis, przez który majątek zakładowy zostaje powiększony, zarząd obowiązanym jest wystawić deklaracyę spadkową. Jeźli zapisu przyjąć nie chce, albo gdy chodzi o przyjęcie połączonych z zapisem ciężarów, trzymać się powinien przepisów rozporz. minist. z 20go czerwca 1860 co do zezwolenia odnośnego duchownej i świeckiej władzy, względnie zezwolenia na przedłużenie terminu do przedłożenia deklaracyi spadkowej (patent ces. z 9 sierpnia 1854), a to celem uniknięcia następstw prawnych w obec urzędu, sprawę spadkową prowadzącego. — Zrzeczenia się spadku, przez Zarząd kościoła lub probostwa bez otrzymania zezwolenia władzy duchownej i świeckiej wniesionego, c. k. Sądom przyjmować nie wolno. Taką zatwierdzoną deklaracyę przyjęcia lub odrzucenia zapisu mogą Zarządy kość. ck. Sądowi wprost doręczyć, nigdy jednak z pominięciem interwencyi ck. Prokuratoryi, która o każdym zapisie na rzecz kościoła lub probostwa zawiadomiona, o wystawienie deklaracyi przyjęcia legatu do nich się odniesie.

Skoro deklaracya spadkowa wniesioną zostanie, rzeczą c. k. Prokurat. skarbu będzie wszelkie potrzebne kroki w sprawie zrealizowania i zabezpieczenia zapisu poczynić i Zarząd kościelny w całej sprawie z urzędu zastępować.

3. Co do fundacyj czysto duchownych (mszalnych, pobożnych, oraz odnoszących się do t. zw. beneficia simplicia sine cura animarum), rozstrzygnienie, czy taka fundacya ma być utworzoną, czy do niej oświadczenie przyjęcia jest lub nie jest potrzebnem, pozostawionem jest zupełnie uznaniu właściwej władzy duchownej, gdyż żadna taka fundacya bez jej woli w życie wejść nie może. — Przepis zawarty w dekrecie nadw. z 21 maja 1841, według którego w utworzeniu podobnych fundacyi rozstrzygaćby miała, choćby po porozumieniu z biskupim Ordynaryatem, Władza państwowa, w obec konstytucyjnie zastrzeżonej swobody kościoła w jego wewnętrznych sprawach, oraz w obec zasadniczych ustaw z 7 maja 1874, ostać się nie może. Celem zadośćuczynie-

nia pr zysługującemu władzy świeckiej prawu nadzoru nad majątkiem kościelnym i fundacyami duchownemi wystarczy: odpis aktu fundac. ck. Namiestnictwu zakomunikować.

Prokuratorya skarbu winna tedy o testamentarnym zapisie na rzecz czysto duchownych fundacyi Ordynaryat biskupi zawiadomić; oświadczenie zaś przyjęcia czysto duchownej fundacyi może wystawić tylko na jego żądanie. Staranie o zrealizowanie i zabezpieczenie majątku fundacyjnego przy wszelkich tego rodzaju zapisach, należy według przepisów żadnym wyjątkom nie podlegających, wyłącznie do ck. Prokuratoryi, a to nawet w tym wypadku, że dotycząca władza duch. interwencyi jego nie zażąda. W tem mieści się jedno z najcenniejszych zarządzeń państwowej opieki, do której majątek fundacyi czysto duchownych ma prawo.

4. Gdyby dla poparcia słusznych pretensyj spadkowych na rzecz kościoła lub probostwa potrzeba było wszcząć proces, to wydanie odnośnego upoważnienia również zależeć będzie od dotyczącego Zarządu kościoła lub probostwa, który o ile rozpoczęcie sprawy pociągnęłoby za sobą obciążenie majątku kościelnego, albo zaniechanie sporu, względnie zrzeczenie się zapisu podpadałoby jako ustępstwo majątku kościelnego pod przepisy o jego sprzedaży, co do uzyskania potrzebnego pozwolenia władzy duchownej i świekiej trzymać się winien uwag wyżej w p. 2. zawartych. Właściwej władzy duch. przysługuje ewentualnie wydanie upoważnienia do rozpoczęcia sporu na rzecz założyć się mających, czysto duchownych fundacyj. Prokuratorya zaś ma obowiązek we wypadkach, gdzie chodzi o utworzenie czysto duch. fundacyi, przed powzięciem postanowienia przez Władzę duch. co do rozpoczęcia sporu, zwrócić jej uwagę na te wszystkie okoliczności, z którychby na niepomyślny wynik procesu wnioskować można. Tyle reskrypt. minist.

Co podając do wiadomości, przestrzegamy WW. Duchowieństwo paraf., aby przy spuściznach na rzecz kościołów i beneficyów, już w celu złożenia deklaracyi spadkowej, zawsze żądało pośrednictwa c. k. Prok. skarbu przez Kons. biskupi i aby w razie ewentualnego upoważnienia do sporu, celem uniknienia możliwego zwrotu kosztów procesu na wypadek niekorzystnego wyniku, wcześnie zasięgano jej zdania i z reguły ściśle się niem kierowano.

Kwestyonaryusz w sprawie ubezpieczeń kościołów i budynków plebańskich od ognia.

Towarzystwo wzajemnej pomocy kapłanów zebrało daty statystyczne w dyecezyach lwowskiej i przemyskiej, dotyczące ubezpieczenia kościołów i budynków plebańskich od ognia z 10 lat tj. od 1891 do 1900 włącznie. Okazało się z tej statystyki, że kościoły i budynki plebańskie opłacają krakowskiemu Towarzystwu wzajemnych ubezpieczeń premie zbyt wygórowane, mianowicie, że każda z tych dyecezyj płaci rocznie o 15000 koron więcej w stosunku do wszystkich innych asekuracyj w tymże Towarzystwie. Chcąc zatem temu nierównemu wymiarowi zapobiedz, wzwyż wymienione Towarzystwo kapłanów pragnie zebrać podobne daty z tarnowskiej dyecezyi i w tym

celu rozsyła się załączony kwestyonaryusz do każdego Urzędu Parafialnego, który po wypełnieniu wskazanych pozycyj należy do Konsystorza Biskupiego odesłać.

Tematy do Kongregacyi dekanalnych na rok 1904.

Z Dogmatyki: An rationabiliter credatur, Jesum Christum esse unigenitum Dei Filium, Patri consubstantialem, qui propter nos descendit de coelis factus homo?

Z Moralnej: An Ecclesia habeat potestatem libros noxios prohibendi, atque ideo gravi peccato teneantur, qui hanc legem violant? — An Episcopus possit, imo et debeat in propria Dioecesi libros malos et publicas ephemerides proscribere?

Z Prawa kościelnego: Quomodo procedendum est cum haereticis reconciliationem cum Ecclesia petentibus attento jure canonico et civili austriaco?

Z Pastoralnej: Jakich środków należałoby używać dla zapobieżenia szerzeniu się niewiary i demoralizacyi między ludem?

Sprawozdanie kasowe z fundacyi dyecezalnej im. ś. p. X. Biskupa Pukalskiego za rok 1903.

Fundusz zakładowy tej fundacyi wynosi:

a) we winkulowanych papierach imiennej wartości	45200 K. — h.
„ „ kartach wkł. Tarn. Kasy Oszcz.	488 K. 92 h.
Razem .	45688 K. 92 h.

We funduszu dyspozycyjnym obrót w roku 1903 tak się przedstawia:

DOCHODY:

a) Odsetki od kapitału zakładowego (netto)	1840 K. 74 h.
b) Remanent kasowy z roku 1902	302 K. 71 h.
Razem .	2143 K. 45 h.

ROZCHODY:

a) Zapomogi dla księży z Dekanatu bobowskiego	240 K. — h.
„ „ „ „ brzeskiego	200 K. — h.
„ „ „ „ dąbrowskiego	200 K. — h.
„ „ „ „ limanowskiego	100 K. — h.
„ „ „ „ łąckiego	100 K. — h.
„ „ „ „ nowosandeckiego	200 K. — h.
„ „ „ „ radomyskiego	200 K. — h.
„ „ „ „ tarnowskiego	460 K. — h.
„ „ „ księży deficyentów	200 K. — h.
b) Podatek ekwiwalentowy	40 K. 80 h.
c) Administracya	124 K. — h.
d) Portorya pocztowe od zapomóg	2 K. 98 h.
Razem .	2067 K. 78 h.

ZESTAWIENIE:

Dochody w roku 1903 . . .	2143 K. 45 h.
Rozchody w roku 1903 . . .	2067 K. 78 h.
Pozostałość kasowa: . . .	75 K. 67 h.

Mianowanie konserwatorów.

Ministerstwo Wyznań i Oświecenia reskryptem z dnia 4 lutego 1902 L. 37631 zamianowało Dra Włodzimierza Demetrykiewicza dla spraw Sekcyi I.; reskryptęm zaś z dnia 6 lipca 1899 L. 17817 profesora ck. Uniwersytetu w Krakowie Dra Franciszka Piekosińskiego konserwatorem dla spraw Sekcyi IIIej na przeciąg 5 lat dla powiatów politycznych w tej dyecezyi położonych: Dąbrowa, Kolbuszowa, Mielec, Pilzno, Ropczyce i Tarnów.

Zawiadamiając o tych nominacyach Wiel. Duchowieństwo, polecamy aby wymienionym ck. Konserwatorom udzielało jak najusilniejszego poparcia i pomocy w ich urzędowaniu.

Sprawozdanie męskiego Towarzystwa św. Wincentego a Paulo w Tarnowie za rok 1903.

Sprawozdanie kasowe:

DOCHODY w roku 1903:

a) Tajne datki na konferencyach	543 K. 33 h.
b) Kwesty	489 K. 60 h.
c) Członkowie honorowi	639 K. 54 h.
d) Fundacye dobroczynne	333 K. 88 h.
e) Dobrodzieje	959 K. 68 h.
f) Kasa Oszczędności w Tarnowie	200 K. — h.
g) Magistrat miasta Tarnowa	200 K. — h.
h) Skarb JO. Książąt Sanguszków	488 K. — h.
i) Skarbonki	4 K. 29 h.
k) Inne	130 K. — h.
Razem	3988 K. 32 h.
Remanent z roku 1902	227 K. 71 h.
Razem	4216 K. 03 h.

ROZCHODY w roku 1903:

a) Chleb, kasza, mięso, mleko, opał	2538 K. 12 h.
b) Towarzystwu „Praca“	80 K. — h.
c) „ „Ojczyzna“	50 K. — h.
d) Internatowi św. Józefa	240 K. — h.
e) Ochronce na Strusinie	220 K. — h.
Do przeniesienia	3128 K. 12 h.

	Z przeniesienia	. 3128 K. 12 h.
f) Trumny	. . . .	23 K. — h.
g) Komorne dla biednych	. . . .	541 K. 30 h.
h) Święcone „ „	. . . .	165 K 90 h.
i) Inne wydatki	. . . .	257 K. 20 h.
	Razem	4115 K. 52 h.

ZESTAWIENIE:

Dochody w roku 1903	. . .	4216 K. 03 h.
Rozchody w roku 1903	. . .	4115 K. 52 h.
Pozostałość kasowa z roku 1903	.	100 K. 51 h.

Tarnów, dnia 2go stycznia 1904.

Dr. Władysław Kruczkiewicz Prezes. **Ks. Dr. Jan Bernacki** Skarbnik. **Ks. Dr. Stanczykiewicz** Sekretarz.

Internat dla uczniów Seminaryum nauczycielskiego w Starym Sączu.

Od ck. Dyrekcyi świeżo otwartego ck. Seminaryum nauczycielskiego w Starym Sączu otrzymaliśmy następujące pismo, które z przyjemnością podajemy P: T. Duchowieństwu dyecezalnemu do wiadomości i uwzględnienia:

W dniu 1 października 1903 roku otwarte zostało w Starym Sączu ck. seminaryum nauczycielskie męskie, składające się obecnie z kursu przygotowawczego i kursu I., do którego uczęszcza młodzież bardzo uboga, skazana na ciągłą walkę o zaspokojenie najpilniejszych potrzeb życia i nauki.

Z tego powodu jednym z głównych przedmiotów mojej troski jest założenie internatu, w którymby uczniowie, otoczeni zdrową i ciepłą atmosferą życia rodzinnego, znaleźli także wielką i pewną siłę oparcia się złym pokusom, uzbrojenia i zahartowania umysłu i serca na wpływy gorszące.

Na ten cel istnieje już fundusz, wynoszący 280 koron, zebrany w dniu otwarcia zakładu.

Przed kilku zaś dniami ks. Antoni Skrudziński, proboszcz w Białce, rodem ze Starego Sącza, dowiedziawszy się o podniesionej już przezemnie tej myśli, przysłał na budowę internatu 30 koron.

Pragnąc, ażeby ten piękny czyn ks. Antoniego Skrudzińskiego utworzył około siebie fale coraz większe i dalsze, zwracam się do Najprzewielebniejszego Konsystorza z uniżoną prośbą, ażeby Najprzewielebniejszy Konsystorz w swojej Kurendzie raczył polecić to pobożne dzieło opiece Wielebnego Duchowieństwa.

Posiadam głęboką wiarę, że pod opiekuńczemi, potężnemi skrzydłami św. Kingi wzrastać będą przyszli nauczyciele, którzy z miłością Boga i ludzi, owiani wzniosłem posłannictwem krzewienia dobra i prawdy, przyniosą pożytek Kościołowi i Ojczyźnie.

Stary Sącz, 25go października 1903. *Józef Dobrowolski.*

Najświętsza Rodzina.

Pod tym tytułem wyszła przed kilku laty w Przemyślu książka do nabożeństwa, ułożona przez obecnego ks. prałata Stachyraka. Wartość tej książki poświadcza najwymowniej ta okoliczność, iż w przeciągu ośmiu lat rozeszła się w 55 tysiącach egzemplarzy. Teraz pojawiła się w piątem i pomnożonem wydaniu. Polecamy ją Duchowieństwu i wiernym z powodu jej rzeczywistej wartości, obfitej treści, pieknych ascetycznych nauk i nadzwyczajnej taniości. Egzemplarz oprawny w płótno z czerwonymi brzegami kosztuje 60 centów, z złotymi brzegami i futerałem 90 centów. Są także wydania ozdobniejsze aż do najwykwintniejszych.

Kazania pasyjne

z wielkopiątkowem, wielkanocnem i homilią na poniedziałek wielkanocny, ułożone przez ks. Jana Jaworskiego, prałata katedry tarnowskiej wyszły z druku nakładem księgarni Zygmunta Jelenia w Tarnowie i są do nabycia za 1 kor. 50 hal. za jeden egzemplarz u nakładcy, który 20% odstępuje na rzecz małego seminaryum.

LEON XIII.

Krótki obraz żywota i czynów jego ku uczczeniu 25-letniego jubileuszu papieskiego. — Skreślił Franciszek Habura, były profesor gimnazyum tarnowskiego. Broszura niewielka, o 45 stronnicach, dobra do czytania dla ludzi więcej wykształconych.

ŻYWOTY ŚWIĘTYCH

z dodatkiem rozmyślań, modlitw i rycin. Napisał je ks. J. **Łukaszkiewicz**, Honorowy kap. Bazyliki Lor. Nabyć ją można w każdej księgarni i handlach papieru, za bardzo **nisko cenę.** Egzemplarz mający 752 stron druku i 365 obrazków ładnie **oprawny w półskórek** kosztuje tylko **3 korony.**

Odbitki Listu Pasterskiego

w sprawie ludowej są jeszcze do nabycia w Kancelaryi Konsystorskiej po 10 hal. za egzemplarz.

Z KONSYSTORZA BISKUPIEGO.

W Tarnowie dnia 20go lutego 1904.

† LEON
BISKUP.

X. Władysław Chendyński
Kanclerz.

Nakładem Kleru dyecezalnego. Drukiem Józefa Styrny w Tarnowie